



*»Communique«*

Konferenca  
“O pomenu izvajanja integriranih podpornih storitev  
za ranljive skupine prebivalstva”

Ljubljana, 26. marec 2019

Konferenca je bila izvedena ob zaključku iniciative **podpiranja ranljivih otrok preko integriranih storitev**. V okviru omenjene iniciative<sup>1</sup> smo v praksi preizkušali različne poti do oblikovanja in vzpostavljanja storitev, ki z namenom celostnega odgovarjanja na potrebe otrok in družin povezujejo strokovne delavce različnih strok ter uradnike na različnih ravneh (lokalni, nacionalni). Preko vzpostavitve lokalnih akcijskih timov (LAT) smo skušali prispevati k izvajanju integriranih podpornih storitev za ranljive skupine prebivalstva (povečati vključenost romskih otrok v vrtec in olajšati njihov prehod iz družine v vrtec oz. osnovno šolo).

Konferenca je potekala v prostorih Centra kulinarike in turizma - KULT 316 v Ljubljani. Organiziral jo je Pedagoški inštitut, Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju Korak za korakom.

Konference so se udeležili predstavniki ministrstev (MIZŠ, MK, MOP, MJU), osnovnih šol, vrtcev, CSD, ČŠOD, Urada za narodnosti in Pedagoškega inštituta. Dogodek sta moderirali mag. Marjeta Novak in Natalija Vrhunc.

V prvem delu konference, poimenovanem 'Iz prve roke', smo slišali predstavitev primerov delovanja LAT s strani vrtcev in osnovnih šol v občinah Grosuplje in Trebnje (VVZ Kekec Grosuplje, Vrtec Mavrica Trebnje, Osnovna šola Luisa Adamiča Grosuplje, Osnova šola Trebnje). Sledila je predstavitev potencialov in izzivov multidisciplinarnega sodelovanja iz izkušenj delovanja nacionalne platforme SIFOROMA, ki jo vodi Urad RS za narodnosti. Prvi del se je zaključil s predstavitvijo korakov k sistemski ureditvi integriranih podpornih storitev za ranljive skupine prebivalstva s strani Pedagoškega inštituta, ki zajemajo priporočila za oblikovalce politik na nivoju politik, na medinstitucionalnem nivoju, na nivoju institucij ter na nivoju strokovnih delavcev.

Sledilo je interaktivno skupinsko delo, s pogovori različnih udeležencev v omizjih ter s plenarno razpravo, v katerih so udeleženci razmišljali **o sistemskih pogojih za oblikovanje LAT za zagotovitev integriranega načina delovanja na nacionalni in lokalni ravni**. V nadaljevanju so predstavljene ključne ugotovitve.

---

<sup>1</sup> Erasmus+, Ključni ukrep 3: INTESYS / Skupaj - podpiranje ranljivih otrok preko integriranih storitev: <http://korakzakorakom.si/skupaj-podpiranje-ogrozenih-otrok-preko-integriranih-storitev-intesys>

## Kratek povzetek priporočil iz skupinske razprave

### Nacionalna raven

Za delovanje LAT-ov je ključno, da je njihova vzpostavitev zaveza, predpisana v zakonskih aktih. Primeren je Zakon o romskih skupnostih, vendar je potrebno zaveze vključiti tudi v področne, sektorske dokumente oz. strategije (npr. Strategija vzgoje in izobraževanja Romov v Republiki Sloveniji). Priporočila kot npr. Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome so premalo za implementacijo, saj niso zavezujoča. Področje vzgoje in izobraževanja ni edino področje, kjer se prepoznava potreba ali zaveza po ustanovitvi LAT-ov, čeprav se trenutno tako kaže v praksi (vrtci kot pobudniki ustanavljanja LAT-ov), temveč so lahko pobudniki ustanavljanja LAT-ov tudi drugi resorji. Iz zakonskih zavez mora izhajati tudi obveza, da so LAT-i multidisciplinarni timi in da je pri njihovem delovanju zahtevan medresorski pristop.

Potrebno bi bilo tudi opredeliti sankcije oz. kazenske določbe, če se LAT-i ne ustanovijo in ne delujejo oz. ne izvajajo predvidenih ukrepov. Stimulativno bi lahko delovala tudi dodelitev proračunskih sredstev oz. ukinitiv, če se določila ne izvajajo.

Za sklic in delovanje LAT je potreben koordinator. Idealna za to vlogo je občina, saj so v njeni domeni različna področja delovanja – od izobraževanja do prostorskega urejanja. V koordinatorski vlogi občina usklajuje sodelovanje inštitucij, kot so zdravstveni dom, osnovna šola, vrtec, CSD, policija idr., ki so vključene v LAT. Za kakovostno izvajanje koordinatorske vloge mora imeti občina zagotovljena sredstva oziroma kadre. Vse sodelujoče inštitucije v LAT-u razvijejo skupno vizijo, ki je podlaga za njihovo strokovno delovanje znotraj svojega področja.

V razpravi se je pokazalo, da je za ustanovitev LAT-ov zgolj zakonska zaveza verjetno premalo. V Zakonu o romskih skupnostih je opredeljena ustanovitev delovnega telesa občinskega sveta za spremljanje položaja romske skupnosti (7. čl.), vendar ta zakonska določba ni zaživela. Ni torej nujno, da so pravne podlage pogoj za začetek delovanja LAT-ov, pač pa je hkrati potrebno spodbuditi občine, da tudi same prepoznajo potrebo po vzpostavitvi LAT-ov. Navdih za to je lahko izmenjava dobrih praks z občinami, kjer so LAT-i pripomogli k napredku pri skrbi za otroke in družine iz ranljivih okolij.

Ustanovitev in delovanje LAT-ov bi moralo potekati na osnovi dogovora med občino, državo in romsko skupnostjo.

Vsekakor je eden od predpogojev za ustanovitev LAT-ov politična volja, zato si je pomembno prizadevati za podporo političnih struktur (župan, parlament, predsednik države).

### Lokalna raven

Tudi lokalni nivo prepoznava potrebo po zakonskih zavezah občin, ki so pogoj za trajnostno delovanje LAT-ov. Po potrebi se lahko manjše občine tudi združujejo, kar se kot možnost vključi v pravno podlago. Pri vključevanju zavez v predpise je potrebno vključiti praktike iz terena ter predstavnike drugih občin s podobnimi izzivi.

Gledano iz perspektive lokalnega nivoja je delovanje LAT-ov potrebno vključiti v sistemizacijo dela posameznih inštitucij (npr. del delovne obveznosti, opredeljene za LAT) ter zagotoviti vire za financiranje, opredeliti časovni obseg obveznosti ipd. Prostor bi bil lahko zagotovljen v javnih ustanovah. Na tej osnovi se delovanje LAT-a vključi v letni delovni načrt vrta, osnovne šole oz. letni program dela inštitucije. Mandat za delovanje LAT-a mora biti zakonsko določen, minimalno 5 let oz. z dolgoročno perspektivo. Pomembno je vzpostaviti preventivo in preseči delovanje predvsem iz kurative.

Vloga koordinatorja LAT-a lahko v lokalnem okolju tudi rotira med vključenimi institucijami. Naloga koordinatorja je biti vezni člen, seznanjati, obveščati, spodbujati. Občina se izkazuje kot idealni koordinator LAT-a, saj je naloga LAT-a celostno ukrepanje in občina ima možnost gledanja stvari celovito. Občina bi imela povezovalno vlogo, posamezne inštitucije pa strokovno vlogo. Smiselno je vključiti predstavnika občinskega sveta. Vlogo koordinatorja bi lahko imel tudi CSD, saj ima izmed potencialnih predstavnikov v LAT-u najširši dostop do podatkov.

LAT-e sestavljajo predstavniki zdravstva, sociale, zaposlovanja, policije, občine, izobraževalnih inštitucij, knjižnic, predstavniki romskih in drugih društev. Romi imajo svojega predstavnika; bodisi preko romskega svetnika oz. idealno iz vsakega romskega naselja enega predstavnika. Vsaka inštitucija poskuša pridobiti tiste Rome, s katerimi sodeluje.

Potrebno je zagotoviti strokovno podlago delovanju LAT-ov, npr. supervizijo timom. Prav tako je za uspešnost na terenu ključno, da vse inštitucije znotraj LAT-a delujejo poenoteno in skladno z dogovori. V nasprotnem primeru lahko na strani Romov pride do nejasnosti, nezaupanja in nespoštovanja, kar negativno vpliva na učinkovitost ukrepov.

Predpogoj za uspešno delovanje LAT-ov je vključitev romske skupnosti ter delovanje na osnovi prepoznavanja in razumevanja njihovih potreb. Za to pa je potrebna vzpostavitev zaupanja, ki se gradi preko neformalnih osebnih stikov in na dolgi rok.

**Po zaključni konferenci** nadaljujemo z dejavnostmi ustanavljanja in spremljanja delovanja Lat-ov na multidisciplinarni ravni. Prav tako nadaljujemo s prizadevanji za vzpostavitev pogojev za trajnostno delovanje LAT-ov.

Kontakt: **Pedagoški inštitut, Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju Korak za korakom**

Gerbičeva 62, 1000 Ljubljana

E-mail: [korakzakorakom@pei.si](mailto:korakzakorakom@pei.si)

Telefon: 01/429-20-20

Spletna stran: [www.pei.si](http://www.pei.si) / [www.korakzakorakom.si](http://www.korakzakorakom.si)



Co-funded by the  
Erasmus+ Programme  
of the European Union



**INTESYS**

TOGETHER / Supporting  
vulnerable children  
through integrated early  
childhood services

Ta publikacija je nastala s finančno podporo Evropske komisije v okviru programa Erasmus+, programa Key Action 3 in projektov Forward Looking Cooperation.

Podpora Evropske komisije pri izdelavi te publikacije ne pomeni nujno tudi podpore njeni vsebini, saj le-ta odraža samo stališča avtorjev. Komisija ni odgovorna za kakršnokoli uporabo informacij iz tega dokumenta.



KORAK  
ZA KORAKOM  
Center za kakovost v vzgoji in izobraževanju  
**PEDAGOŠKI INŠTITUT**

PEDAGOŠKI INŠTITUT

